

זהירות: סיבוב ימני מסוכן!

קנדיה של 1956, יצרן הבדים מדימונה, סוחרת הנשק המדופלם, תלמידו ושותפו של משה דיין, חי וקיים. הוא יכול לשחק במטבעות יוניות מזויפות. אך לא יכול להיות שמין שם ספק בכך ששימרון פרס מכיטי ימין נה, ולא שמאיה; שהוא ינצל כל ספק וכל נקיק וכל הזדמנות חולי פת כדי לקרם את ההתנחלות והי סיפוח, להיאחז בשטחים הכבושים ולסכל משימות רציני לשלום הי כרוך בנסיגה. ובאין שלום. תפרוך מילחמה.

הרשימה של המערך ניצית יותר מי כפי שהיתה אי פעם. בעשיריה הראשונה יש לפחות ארבעה ניצים מובהקים: פרס, שלמה הילל, משה דיין ושושנה ארבל-אלמוזלג. הרשימה כולה מתחלקת לשלושה חלקים כימעטי שווים: ניצים, יונים וציפורי-כדאי. גם תמונה זו מטעה, שהרי היונים של מיפלגת העבודה אינם יונים אמיתיות, אלא יונצים — צאצאיהם הרוצים בחצי סיפוח, נוסח תוכנית אלון — תוכנית שאין ערבי אחד בעולם המוכן לקבלה, ושאר האמריקאים דוחים אותה מכל וכל. נעלם יצחק בן-אהרן, ונעלם גם חביב שימעוני, בחור פשוט ועיקבי שדגל בעקי שנות בדיעותיו היוניות. בפס"ם סולקה היונה המובהקת, אליעזר רונן, והתרבו היונצים.

המערך כולו ניצי יותר מכפי שי היה אי פעם. ובשדות נמצאת קבוצתם של משה דיין, בן-דודו עם מוסר הדרר והכריזה, מה מונע מהם לפי רוש מחר מסיעת המערך, ולתת יד לממשלה של הליכוד, המפד"ל וד"ש.

כל מי שמצביע בעד המערך מצביע, כמובן, גם בעד דיין ושות' — והוא עשוי לגלות, בבוא היום, שנתן את קולו לליכוד לאומי גדול או קטן.

מהי ד"ש? מה תהיה דמות סיעתה בכנסת הבאה?

אם נניח שד"ש תזכה בעשרה מנדטים (וייתכן שמיספר זה מתחיל להיראות מוגר) (ז), הרי יהיו בה ארבעה אנשי המרכז החופשי ו/או פורשי חרות — שמואל תמיר, עקיבא נוף, אסף יגורי ובנימין הלוי. יהיה בה סיפוחיס קיצוני, מאיר זורע. יהיה בה איש ימני בלתי-הכרה, אמנון רובינשטיין, שיחתור לקואליציה ימנית, וכמהוה עמיתו, סטף ורטהיימר.

ברור כי בסיעה זו יהיו יותר נציים מאשר יונים, וכי המגמה די התחבר עם הליכוד תהיה בה הרי בה יותר חזקה מאשר המגמה די התחבר עם המערך.

יגאל דיין עצמו יהיה דמות מישנית במישק זה, מין מוחמד נגיב, המשמש מכשיר בידי עבדאלי-תמיר. מאיר עמית התמים יהיה בטל שם בשישים. הופעת סיעה חדשה זו בכנסת הכאה תחזק את מחנה הניצים ויר תר מאשר את מחנה היונים.

אולי כדאי להזכיר, בהקשר זה, גם את רק"ח.

רוב המומחים מגיחים כי סיעת רק"ח תגדל בכנסת הבאה — לא ביגלל תרגילי הסקר שלה ברחוב היהודי, אלא ביגלל הגידול המתמיד שלה ברחוב הערבי. אולם באופן פאראדוקסלי, גידול זה יחזק עוד יותר את המגמה הי ניצית.

כי על-פי הכללים הנהוגים בכנסת, המנ"דאטים של רק"ח פשוט, יוצאים מן הי מישק. אם יהיו לרק"ח ששה מנדטים, יפלו כל ההכרעות בכנסת בין 114 חברי הכנסת האחרים. שום ממשלה ישראלית לא תרצה להיות תלויה, ולו לשעה אחת, בקולות הכפופים למוסקבה.

תמונה עגומה. תמונה מסוכנת. תמור נה מפחידה.

כדאי לחשוב עזיה לפני הי בחירות, כל עוד ניתן לשנות מצוי אות צפונית זו.

משה שפירא, מנהיג הפועל המיוחן, התחרה בפניחס רוזן בגישתו המתונה. יחד עם משה שרת היוו שניים אלה את המשרי לש הבולם, שעצר את האקטיביות של דויד בן-גוריון, משה דיין ושימעון פרס. כל זה נשכח מומן. עם מות שפירא נפלה המיפלגה ידי שני הצניקאים חור בבית-הנחיות — יוסף בורג ויצחק רפאל — שדאגתם העיקרית היתה להישאר בצמרת. בעוד אלה משחקים במישק דת ומדינה, גדלו במפד"ל גידוליה-פרא של הצעירים וגוש-אמונים, והפכו גידול ממאיר. עתה סולק רפאל, וכורג נאחז

עתי-העבודה בממשלה: הל"ע והמפד"ל. עם קום המדינה היתה מיפלגת הל"ע (בגילגולה הקודם, ה"פרוגרסיבי") המיפלגה המתונה ביותר בורה המדינית. בראשה עמד פינחס רוזן, שהביא למיפלגה קבוצה גדולה של יקים שוחריי-שלום, הגונים ור הומאניסטיים.

כאשר מסר רוזן את השרביט לי משה קוק, לא נותר דבר מן ההגיי נות וההומאניזם, מילכד התרומות החיצוניות. הל"ע הפכו מיפלגת מימסד מוסחרית, מסובכת ומושי חתת, כמו מפא"י. היא היתה מי עין מפא"י-זוטא, מפא"י-במהדורת כיס. העסקים פרחו, וגם העסקנים. אבל משה קול היה, לפחות, יונה. אומנם — יונה-בערבון-מוגבל. יונה שדגרה על

תמונה חדשה

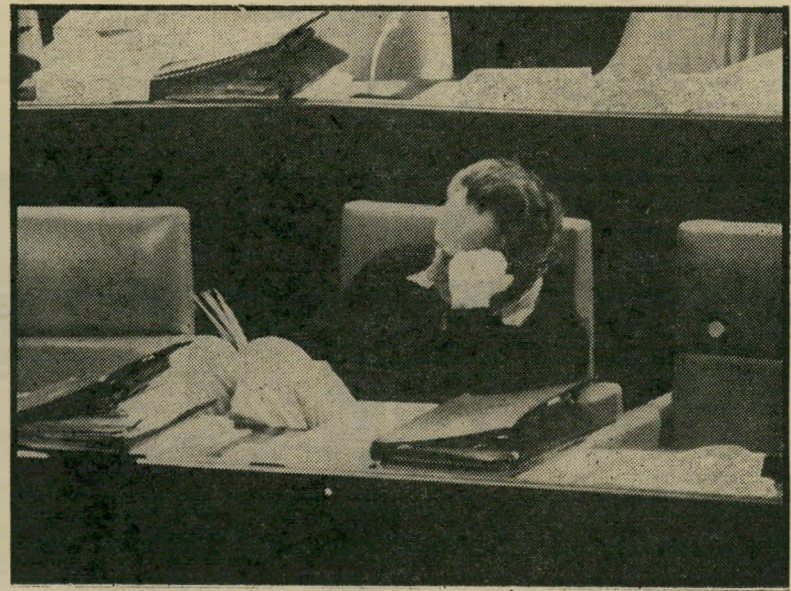
אך בקושי בקרנייה-מיוזבת. ימיו כי צמרת המיפלגה ספורים.

המהפכה מתבטאת בהצבת הרב חיים דרוקמן במקום השני ברשימת המועמדים. דרוקמן הוא איש גוש-אמונים, נאמנו של הרב קוק, קנאי לאומני-דתי קיצוני אף מובולן המר.

כשאיש כזה תופס עמדת-מפתח בראשות ה-ש מה, כסמכות רעיונית ודתית, ברור כי סיעת המפד"ל בכנסת הכאה תהיה סיעה ניצית

הרבה ביצים סיפוחיסטיות, אשר מהן בקעו התנחלויות בשטחים הכבושים. הרבה מן התנחלויות, המהוות כיום מוקשים בדרך לשלום, נושאת הכתובת "תוצרת ל"ע". אך בסך-הכל, בהכרעות בממשלה, היה מובטח שקול יצביע עם היונים. כזה האיש.

גידעון האונגר הוא סיפור אחר. מבחינת הפאטוס הלאומני, מסריד בין מנחם בגין וגידעון האונגר רק הכישרון. האיש בנה את הקאריירה שלו על מישפט אייכמן, ומאז הוא רוכב על השואה. מאז

שימעון פרס בכנסת: בתוך מידבר-שממה

מילחמת ששת-הימים נשא שורה ארוכה של נאומים צורמניים, בעלי סיגנון ניצי. אם תעבור מיפלגת הל"ע את אחוזה-הסיפוח, תהיה סיעתה כי כנסת הכאה גם קטנה וגם ניצית עוד יותר מקודמתה.

המערך עצמו זו ימינה, מכל הי בחינות.

הדבר מתבטא, קודם כל, בדמותו של שימעון פרס. מס' 1 ברשימת-המערך אינו אחד מרבים, וגם לא ראשון בין שווים. בניגוד ליצחק רבין, אמון פרס על העבודה המיפלגתית. תוך זמן קצר יבצר לעצמו רוב מיפלגתי מוצק, שיחפז אותו לשליטי-חור במיפלגה. אם אלון או אכן סבורים אחרת, הם חיים על הירח.

הדיבורים על פרס המתון, היונה-החדשה, הם דיביריהבל. פרס הביטחוניסט, איש הי

מילחמת יום-הכיפורים פוצה למעשה ביום שבו נבחרה הכנסת השביעית, בסוף 1969. ברבע שהסתכלתי סביבי באולם הי מליאה, בישיבה הראשונה של אותה כני סת, גבר בלבי חשש שכנסת זו תוביל למילחמה. מבחינת הרכבה האישית והפז, ליטי, לא היתה אותה כנסת מסוגלת למנוע את ההידרדרות אל התהום.

אצד המפד"ל, השינוי דרמטי עוד יותר.

אומנם, יוסף בורג נשאר בראש הרשימה אך הוא הולך כאנוס, הי כפזת בידיו וברגליו. אין הוא מהי וזה אלא שטן, שמאחריו מתארגני נים כוחות אחרים.

לא קל לזכור כיס כי המפד"ל היתה, בראשית ימי המדינה, (בגילגולה הקודם, "המיוחן" ו"הפועל המיוחן") מיפלגה מתונה ביותר.

הכנסת התשיעית עומדת להיות

המידבר-שממה. החלוקה המדייקת של המנדטים עדיין אינה ידועה, כמובן, בשעה זו. יש לערכות שונות לגבי ההישגים והכישלונות הצפויים לכל אחת מן הרשימות. אך בין המומחים הרציניים של כל המחנות קיימת תמימות דעים די רבה לגבי הערכות אלה. הרכב הכנסת כבר מסתמן באופק, בקווים כלליים. עתה הוגשו גם רשימות-המועמדים. אם משלבים את הצפיות ההישגים של הרשימות עם הרשימות השמיות, ניתן לאתר כבר עתה את 140-150 השמות, שמתוכם יזכו 120 בכיסאות הנכספים. זהו הנוף של הכנסת הבאה. הוא שדוך עדידה-חרידי.

הרבה מילים יפות נאמרו על תמור רה, ריענון, רוסציה, מתן הודמנויות לכוחות חדשים.

עתה ברור כי דיבורים אלה שימשו מכשיר להדחת האריות הי זקנים עזירי השועלים הצעירים. הוותיקים הודחו בסיטונות. הגיליונות המיפלגתיות עברו בקצב מזורז.

אולם במקום הקשישים הערופים לא באו צעירים מבריקים, ולא מומחים למישפטים, לכלכלה, לי צבא, לאיכות-הסביבה. בימעת כל הצעירים שפלטו בהצנחה אל הי מקומות הרואליים הם עסקני מיפלגות מיקצועיים, מומחים לי תורת המנגנון, אפאראטצ'יקים.

כמה דוגמאות:

במיפלגת הל"ע הודת יהודה שערי, שהיה ח"כ ענייני, בעליידע ושקדן, אדם שתשמיע דברים נבונים על כמה וכמה נושאים. במקומו בא אברהם חסון, עסקן הסייע של ל"ע בנסתרות. הידוע בעיקר בזכות קול-הבאריטון העמוק שלו.

בחסיתה הליברלית בליכוד הודח יוסף תמיר, פרלמנטר ותיק שאינו איש אהוד ביותר, אך שטיפח במשך שנים בהתמדה ובהצלחה את נושא איכות-הסביבה. במי קומן באו עסקנים.

במיפלגת העבודה נעלם יצחק בן-אהרן, אדם בעי מישקל וצבע, ובמקומו באו דמויות אפרפרות מי סוג יהודה חשאי, עסקן מובהק.

נדמה כי חסיבת-חרות בליכוד היא הי יחידה ששיפרה את ההרכב האישית שלה. שהיה ירוד ביותר. ההרכב של ד"ש חלש ביותר. הוא כולל גיקר כמו עקיבא נוף ו-אדם כמו אסף יגורי, שכרטיס-הביקור הי יחיד שלו הוא התואר, "השבוי בעל הדרגה הגבוהה ביותר במילחמת יום-הכיפורים". נפילה בשבי אינה בושה, אך קשה להבין במה היא מכשירה לכהונה פרלמנטרית. מבחינה אינטלקטואלית, תהיה זאת כנסת אפסית אף יותר מקודת מותיה. מועדוני-עסקנים זה לא יוכל להתמודד עם שום אתגר רעיוני, עם שום בעיה אשר פיתרונה יחי ייב מאמץ של דימוין יוצרי. קומץ האנשים הרציניים, שיסתנו לו-כנסת יהווה בה אי כודד ומצומק.

אך הרמה האנושית חשובה. בסופו של דבר, פחות מאשר ההרכב הפז, ליטי, מקומה של הכנסת התשיעית כי היסטוריה ייקבע, בסופו של דבר, על-פי יחסה לבעיות הגדולות של המדינה, ובי ראשית-האשונה על-פי ההכרעה הגורלית בין מילחמה ושלום.

מבחינה זו מצטיירת עתה תמונה עגומה. שלא דומר: מבחינה.

מילחמת יום-הכיפורים פוצה למעשה ביום שבו נבחרה הכנסת השביעית, בסוף 1969. ברבע שהסתכלתי סביבי באולם הי מליאה, בישיבה הראשונה של אותה כני סת, גבר בלבי חשש שכנסת זו תוביל למילחמה. מבחינת הרכבה האישית והפז, ליטי, לא היתה אותה כנסת מסוגלת למנוע את ההידרדרות אל התהום.

אותו חשש מתגנב לזיכוי עתה, מהכרטי בשמות 150 המועמדים הי ריאליים לכנסת התשיעית.

כימעט כל המיפלגות זו לעבר הי פאטוס הלאומני, הקיפאון והסיפוח. כימעט כל מיפלגה גדל קן הניצים, וקטן שובך היונים.

הבה נתבונן בשתי מיפלגות, שהיו עד כה השותפות המסורתיות של תמור